

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/186/2022
Identifikačné číslo spisu:	3816211014
Dátum vydania rozhodnutia:	31.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3816211014.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X. A., narodeného X. Q. XXXX, zomrelého XX. T. XXXX, naposledy bytom X., R. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Košice, Mlynská 28, proti žalovanému AXA poisťovňa a.s., Česká republika, Praha 6 - Vokovice, Evropská 810/136, IČO: 28 195 604, konajúcemu prostredníctvom organizačnej zložky AXA životní poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava - mestská časť Petržalka, Krasovského 3986/15, IČO: 36 857 521, zastúpenému CLS Čavojský & Partners, s.r.o., Bratislava, Zochova 6-8, IČO 36 854 972, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 11C/141/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. marca 2022 sp. zn. 5Co/83/2021 takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza rozsudkom z 21. októbra 2021 sp. zn. 11C/141/2016 zastavil konanie o náhradu za bolesť v sume 12.972,90 eura (výrok I.), konanie o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 77.980,16 eura (výrok II.), konanie o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 38.990,08 eura (výrok III.) a konanie o náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti v sume 567,21 eura (výrok IV.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok V.). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 74,63 % (výrok VI.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 25,37 % (výrok VII.) a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % (výrok VIII.).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. marca 2022 sp. zn. 5Co/83/2021 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby žalobcu a výrokoch VI. a VII. o náhrade trov konania strán sporu potvrdil (I. výrok), vo výroku VIII. o náhrade trov konania štátu zmenil tak, že štát má nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie voči žalobcovi v rozsahu 50 % a voči žalovanému v rozsahu 50 % (II. výrok) a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (III. výrok).

3. Proti I. a III. výroku rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietajúc hodnotenie dôkazov najmä vo vzťahu k stanoveniu miery spoluzavinenia žalobcu na dopravnej nehode, pri ktorej utrpel poškodenie zdravia a cit.: „nesprávny výklad ustanovení vzťahujúcich sa k povinnosti poisťovateľa platiť úrok z omeškania.“

4. Žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) počas dovolacieho konania, dňa XX. T. XXXX, zomrel. Podľa oznámenia súdnej komisárky Mgr. Ivony Žilíkovej, notárky so sídlom v Prievidzi, G. Švéniho 4A zo 16. mája 2023 dedičské konanie k uvedenému dňu skončené nebolo, ako zákonná dedička v I. dedičskej skupine bola pri predbežnom prejednaní dedičstva nahlásená dcéra poručiťľa B. Z. K., narodená XX. P. XXXX, bytom E. X. V., A. XXX/XX; potvrdenie bolo vydané pred vyhlásením dedičov o odmietnutí dedičstva.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) sa skôr, ako mohol pristúpiť k preskúmaniu prípustnosti a dôvodnosti podaného dovolania, musel zaoberať naplnením podmienok konania. V zmysle § 438 ods. 1 CSP sa totiž na konanie na dovolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 161 ods. 3 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

7. Jednou z podmienok civilného konania (sporového aj nespоровého) je procesná subjektivita, ktorá sa odvíja od spôsobilosti mať práva a povinnosti. Pri fyzických osobách spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou (§ 7 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 62 CSP ukladá súdu povinnosť skúmať procesnú subjektivitu kedykoľvek počas konania. Jej nedostatok v čase začatia konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorého následkom je zastavenie konania. Ak ku strate procesnej subjektivity dôjde počas konania, v prípade smrti fyzickej osoby súd postupuje podľa § 63 CSP.

8. V dovolacom súde posudzovanom spore bol predmetom konania nárok žalobcu na náhradu škody na zdraví (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia), ktorú utrpel ako cyklista pri dopravnej nehode dňa 28. augusta 2014.

9. Podľa § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka smrťou veriteľľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu; zanikne aj právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

10. Práva a povinnosti zo záväzkových právnych vzťahov smrťou dlžníka alebo veriteľľa zásadne nezanikajú, ale prechádzajú na ich právnych nástupcov. Výnimku ale v zmysle citovanej právnej úpravy predstavujú tie práva a povinnosti, ktoré sú viazané výlučne na osobu dlžníka alebo veriteľľa, pretože tieto jeho smrťou zanikajú. Zákon výslovne ustanovuje, že právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia smrťou veriteľľa zaniká.

11. Nakoľko dovolateľ ako osoba domáhajúca sa preskúmania rozsudkov súdov nižších inštancií o jeho nároku na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zomrel, dovolací súd konanie o dovolaní žalobcu zastavil podľa § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP.

12. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.